

STILLE STUNDER

FOR HEIMEN OG SKULEN OG KYRKJA

NR. 1

Februar 2015

126. ÅRG.

Vakker vinter i fjellheimen. Foto: Hanne Marie Molde.

Godt nytt!

Av Oddlaug Molland

Me er vel slutta å helsa kvarandre med «Godt nytt år!» for denne gongen. Men «Godt nytt» varer heile året, ja,- heile livet. Me snakkar då om Det Nye Testamentet som me i mange kyrkjelydar plar gje til 10-11-åringane våre. Den alderen er ei veldig lagleg tid for å øva inn gode vanar. Tenk om dei, og alle me andre, gjer det til ein dagleg vane å ta til oss næring frå «Godt nytt»!

Me passar elles på å få vår daglege porsjon mat. Dersom truslivet vårt ikkje skal skranta, treng også det næring. Er det så dekning for namnet «Godt nytt»? Det går ikkje lenge mellom kvar gong ein høyrer at folk

finn det vanskeleg å tru på ein god Gud når me tenkjer på alt det vonde som skjer. Mange gonger finn me ikkje ei skikkeleg forklaring, men må leva vidare med uløyte gåter.

I andre høve er forklaringa enkel. Dersom menneska steller i stand vondskap seg imellom, då skjer ikkje Guds vilje. Me kan ikkje skulda på Gud dersom me ser følgjene av handlingar som er gjort mot hans vilje. Det var ein som uttrykte det slik: Gud vil ikkje alt som skjer. Men Gud vil noko med oss i alt som skjer.

Han kan venda det vonde til noko godt, dersom me stiller oss innunder hans vern. Det er mange som har fått røyna at dei

finn mening og indre ro, midt i vanskane sine. Dermed gjeld lovnaden om at dersom me vil prøva Jesu lære, så skal me få røyna at det held.

Me må våga steget inn i samfunnet med han for å røyna hans kraft og omsorg, og læra oss å sjå det han vil visa oss. Me veit i alle fall at får han ta hand om oss, då står det til liv. Vert me innkalla til handsaming på eit sjukehus, kan det gå mot liv eller død. Men når Gud «kallar oss inn» til samfunn med seg, då går det mot eit liv som varer evig.

Men er me like flinke til å møta opp når me får innbyding til å samlast om Guds ord som til helsekontroll?

Redaksjonelt

Jubileumsåret for Stille Stunder er no til endes. Dette året har me hatt stoff om Jørgen Moe, Ivar Aasen, Eidsvoll, ein islandsk salmediktar, Prøysen, Jan Magnus Bruheim - og endå ein god del meir. Og dikt, som alltid. Historikaren vår, Per Halse, har skrive ikkje mindre enn tre interessante bakgrunnartiklar. I ramma oppe til venstre på baksida har det i kvart nummer vore gjeve plass for ytringar om bladet vårt.

Bladet «Hordaland» omtalte oss mot slutten av året som «ein nynorsk pressesuksess utan sidestykke». Det er store ord. Men jamen er det eit lite eventyr: framgangen dette vesle bladet vårt dei siste åra har opplevd. Forretningsførar har fortalt at bladet pr. 01.01.15 hadde eit tingartal på 2.586 - noko som er 123 fleire enn ved det førre årsskiftet. Eg hugsar enno kor stort det var då me i si tid runda 1.000! Eit

tradisjonsrikt blad: i ei ny tid – i vekst, sær oppmuntrande!

Me vil no framfor alt få ynskja alle nye lesarar av bladet velkomne! Men samstundes: ei varm takk til alle våre «gamle»! Vonar du vil finna noko av interesse både i dette og i komande nummer. Ver velkommen til å ta kontakt, gjerne også til å senda oss «bladmat»!

/Mo.

Bøn i einsemd og angst

Fader i himmelen ! vend ikkje lenger andletet ditt bort frå meg, lat det på nytt lysa for meg, så eg må ferdast på dine vegar, og ikkje meir forvilla meg langt bort frå deg, dit røysta di ikkje lenger kan nå meg! Å, lat røysta di lyda for meg, høyrast av meg, om ho enn må gjera meg motlaus, så lat henne innhenta meg på dei ville vegane mine, der eg lever avsides og einsam, sjuk og urein i sjela og langt borte frå samfunn med menneske.

Du Herre Jesus Kristus, du som kom til verda for å frelsa dei fortapte, du som forlet dei 99 sauene for å finna den eine som hadde gått seg vill, leit du meg opp på mine villfarings avvegar, der eg gøymer meg for deg og for menneska, du den gode hyrdingen, lat meg høyra di milde røyst, lat meg kjenna henne att, lat meg fylgja henne.

III.: Colourbox.com

Du verdige Heilag-Ande, stig du fram for meg òg med useielege sukk, bed for meg slik Abraham bad for det forderv Sodoma, om det berre finst ein rein tanke, litt god vilje i meg, at

prøvetida då likevel må gjerast lenger for treet som ikkje ber frukt! Du verdige Heilag-Ande, du som etterføder det utdøydde og yngjer oppatt det forelda, gjer meg òg ny og skap i meg eit nytt hjarte, du som med ei mors omsorg fredar om alt der det enno finst ein gneiste av liv ! Å, vara du meg, knyt meg fastare og fastare til han, min Frelsar og Forløysar, så eg ikkje, når eg har vorte lækt, må som dei 9 spedalske gløyma å venda tilbake, som den eine spedalske, til han som har gjeve meg livet, som åleine kan gjera meg sær, - ja helga du mi gjerning og min tanke, så det må kjennast at eg er hans liveigne no og i all æva!

Frå Søren Kierkegaards Efterladte Papirer
Omsett av Hermund Slaattelid

STILLE STUNDER

Stille Stunder
kjem ut 6 gonger i året.
Bladet kan tingast hjå
Stille Stunder,
ved Rolf-Atle Rolfsnes,
Bakken 2, 5419 Fitjar.
Tlf.: 915 13 024.
E-post: rolfatle.rrolfsnes@
haugnett.no
Nettside: www.stille-stunder.com
Bladet kostar kr 150,- pr år
Bankgiro 7877 05 64653

Bladstyret:
Adjunkt Knut O. Dale, formann
Lærar Borghild Melve, Prest/
statsstip Nils-Aksel Mjøs, Sokneprest
Ådne Skiftun. Kyrkjeverje
Ingvard Teigland
Sokneprest Ivar Molde, 5704 Voss
Tlf.: 56 51 23 25 / 993 53 145
E-post: ivarmolde@hotmail.com
Redaktør:
Forretningsførar: Rolf-Atle Rolfsnes
Utgjevar:
Trykk:
Foreininga Stille Stunder
Sunnhordland, Stord.

FRÅ ST. NICHOLAS TIL SANTA CLA

Den vidare utbreiinga

I høgmillomalderen kom det ut biografiar om biskop Nicholas på folkespråka. Dei fyrste tyske biografiane kom på 1200-talet. Biografiane fortalte at relikviane etter St. Nicholas skilde ut vesker med sot ange. Byen Myra var kjend for framstilling av parfyme; svaret ligg truleg der. St Nicholas er også vernehelgen for parfymeindustrien. I 1087 vart relikviane røva frå Myra og førde til den italienske byen Bari ved Adriaterhavet. Der ligg no skrinet med knoklane etter biskop Nicholas i kyrkja Basilica San Nicola. Nokre av dei er seinare spreidde til fleire land, til dømes byen Nikolausberg i Tyskland, som bynamnet fortel om. Hollandske utvandrarar tok med seg St. Nicholas-kulten til USA, der det hollandske namnet på helgenen, Sinte Klaas, vart anglofisert til Santa Claus.

Santa Claus

Biskop Nicholas er den mest populære helgenen i kristendomen, irekna også den protestantiske kyrkja. Han er vernehelgen for om lag 90 landskap, embete og yrke. I den anglo-amerikanske kulturen vart St. Nicholas, eller rettare Santa Claus, smelta saman med nordisk folketru og tradisjon. Den nordiske åsatrua vert teken opp i kulten. Tor med hammaren sine bukkar vart bytt ut med reinsdyr og Tor sjølv med Santa Claus. Slik vart ein katolsk helgen til ein nordisk trollmann.

Diktet The Visit of St Nicholas frå 1822, betre kjent som The

St. Nikolas av Myra statue.

Foto: Creative Commons/Wikipedia.com

Night Before Christmas, av den anglikanske presten Clemens Clarke Moore (1779–1863) la grunnlaget. C.C. Moore gjorde teneste i New York og diktet gjorde sitt til å forma Santa Claus, eller Jolenissen, slik han vert framstilt i dag, særleg i Amerika. I diktet møter me Santa Claus som gávegevar. Han kjem gjennom lufta i ein slede trekt av åtte reinsdyr. På ryggen har han ein sekk med gáver. Han tek seg inn i huset gjennom skorsteinspipa og fyller sokkane åt borna med gáver og søtsaker. Alle åtte reinsdyra har namn, det niande, Rudolph, kom til seinare. To av reinsdyra heiter Donner og Blitzen, som er tysk for torden og lyn. I dei namna kjenner me Tor med hammaren att. At Santa Claus bur på

Nordpolen har altså røtene sine i norrøn mytologi. Allfaderen Odin budde i Norden sidan opphavet, såleis er Santa Claus smelta saman med Odin.

Samar med reinsdyr frå Finnmark til Alaska

Eit selskap i delstaten Alaska, Loman Company, gjorde også sitt til at dei norrøne og germanske bukkane vart trengde bort av reinsdyr. På 1800-talet flytte ein flokk samar med 500 reinsdyr frå Finnmark til Alaska. Dei skulle læra inuitane reindrift. Loman Company / The Loman Brothers vart den store og dominerande omsetjaren av reinkjøt og reinskinn. I 1926 køyrdet selskapet i samarbeid med butikk-kjeda Macy's ein salskampanje for reinskjøt. I ein slede full av gáver og reinskjøt, trekt av reinsdyr, sat ein mann med raud topphuve, pels og ei bjølle i handa. Sledane, førd av ein same, køyrdet rundt i gatene i mange store amerikanske byar; Chicago, San Francisco, Boston og fleire med. Kampanjen vart også spreidd på film. Reklamen slo til og vart eitt av grunnlaget for Santa Claus-kulten, reisa frå Nordpolen og amerikanske joletradisjonar.

Coca Cola og Disney

Figuren og utsjånaden åt Santa Claus, slik me ser han i dag, er skapt av The Coca Cola Company. Fleire kunstnarar, i Europa og USA, hadde lenge før teikna og måla jolenissen eller Santa Claus. Gjennombrotet stod

US (del II)

den svenskætta amerikanaren Haddon Sundblom for. I ein reklamekampanje i 1931 teikna Sundblom Santa Claus for Coca Cola. Til grunn for figuren la han C. C. Moore si skildring i diket *The Visit of St Nicholas*. Kleda fekk raudfargen frå bispekåpa og huva fekk dei raude og kvite fargane etter mitraen, d.e. bispehuve. Dermed hadde den raude bispekåpa og den kvite og raude mitraen vorte den nisse-drakta vi kjenner i dag. Coca Cola sette standaren for figuren Santa Claus eller jolenissen. I 1932 kom teiknefilmen *Santa's Workshop* og i 1933 *The Night before Christmas*, begge frå Walt Disney. Santa Claus var i filmane teikna mykje likt Sundblom si Coca Cola – utgåve. Filmane var med å leggja fleire byggjest-einar til Santa Claus – kulten og amerikansk joletradisjon.

Hjorten Rudolf

I 1939 skreiv Robert L May ei bok på grunnlag av C. C. Moores dikt. Robert L. May la eit nytt reinsdyr til dei åtte i diktet, og gav det namnet Rudolph. Rudolph hadde raud, lysande nase. Den lyste opp vegn for Santa Claus. Rett nok var det usemje om dette var klokt. Raud nase tyder ofte på stort forbruk av alkohol, men til sist vart det som det vart; raud nase. Boka vart illustrert og teiknaren nytta ein hjort i ein dyrepark til modell. Og hokks pokus, så vart ein hjort til eit reinsdyr. Rudolph vart ein suksess som kunne byggjast vid-

Av Roald Waktskjold

are på. Den amerikanske folkesongaren Gene Autry var i 1949 nummer ein på den amerikanske hitlista med songen *Rudolph, the rednose reindeer*. Filmar og tv-seriar fylgte etter.

Skikkar andre stader

I Nederland og Belgia kjem Sinterklaas saman med hjelparen sin, mauraren Zwarte Piet i dampbåt frå Spania. Han har med sydfrukter, og dei tre gullposane åt dei tre jomfruene er her vortne til tre appelsinar. Forklaringa er at nederlanda låg under den habsburgiske kongen av Spania fram til 1648. I Russland heiter han Fader Frost og er kledd i blå kappe.

Joleskikken endrar seg

Som me ser, har det kommersielle vore ei drivkraft i forma av dei moderne joleskikkane, særleg i Amerika. Gjennom blad, filmar, fjernsyn og musikk har skikkane spreidd seg til Europa og over store deler i andre kontinent. St. Nicholas er også vernehelgen for handelsmenn. Me kan vel slå fast at han har lukkast godt med den oppgåva. St. Nicholas har bytt namn til Santa Claus, og den historiske bakgrunnen hans er stort sett gløymd i USA, etter kvart også i dei protestantiske landa. Bodskapen om å dele med dei fattige er borte, og kommersialiseringa har teke over. Likevel: Årviss kjem jola og nissen fylgjer med på lasset.

Vi vil takke Skaparen

Tone: Syng ein song or hjartans grunn

*Vi vil takke Skaparen
av vår jord og allheimen.
Han var nøgd då alt var gjort.
Godt var både smått og stort.
Kvar kjem vondskapen ifrå?
Eigenviljen vår får rå.
Paradis vi tapte då.*

*Regnbogen på himmelkvelv
vart for oss ei livsens elv.
Som eit barn kom Jesus ned.
Englar song om glede, fred.
Trass all motstand var han klar.
Han var lydig mot sin Far.
Frelesesverket fullført var.*

*Heilaganden kom til jord.
Gripande var varme ord.
Kall til teneste vi får,
så vi med Guds bodskap går.
Då blir bygd ei himmelbru,
frelste blir vi, eg og du.
Rettferdig ein blir av tru.*

*Vi vil takke Fader Vår.
Takka også Jesus får,
sona all vår synd og skam.
Anden ber Guds vilje fram.
Lov og pris og ære får:
Skapar, Frelsar, Helgar vår.
I alle æve desse rår.*

Einar Helde (2012)

Dei stille kvinnene

Av Gunvor A. Nygaard

Lærebøkene mine i barndomen handla om menn. Om statsmenn og kongar, biskopar og filosofar. Stod det noko om ei kvinne, var det berre fordi ho var mor eller kone til ein berømt mann, eller kanskje elskarinna hans. Her vil eg lyfta fram ei av dei mange usynlege, nemleg Gjertrud Rasch, gift med Hans Egede, også kalla Grønlands apostel (1686-1758).

Grønland – eit samband som vart brote

Etter at Eirik Raude oppdaga Grønland på 1000-talet, var det god kontakt mellom øya og fastlandet. I nesten 500 år var Grønland eit velfungerande samfunn med mange gardar, kyrkjer og kloster. Men midt på 1400-talet vart det uår i Norden, svartedaude og nedgangstider, noko som førde til at sambandet vart brote.

....og ein prest som var reiseklar

Åra gjekk mot 1700-talet. På Vågan prestegard gjekk Hans Egede og tenkte på Grønland. Korleis hadde etterkomarane til dei gamle nordmennene det der oppe i is-ødet? Dei hadde då ingen biskop lenger, ingen prest som kunne gje dei sakramenta og Guds ord. Han kjende seg kalla, at dei ropa på han der ute. Kom og hjelp oss...frels sjelene våre! Egede fekk ikkje fred, han måtte reisa. Men først skulle det skaffast pengar og kontaktar. Etter mykje

strev fekk han overtalt nokre kjøpmenn i Bergen til å danna eit handelskompani, som skulle驱va jakt og fiske på Grønland. Endelig var han reiseklar!

Til «Haabets ø» - men fann ikkje nordbuarane

Gjertrud Rasch var 48 år, det vil seia: tretten år eldre enn mannen sin, då dei på vårparten i 1721 gjekk om bord i skipet «Haabet». Saman med ekteparet fylgde dei fire borna: Paul og Niels, Kirstine og vesle Petronelle på fire år. Reisa var hard med uver og skrus. Elendig mat...brød med makk, harskt kjøt, ut-tunna øl og røte vatn. Fleire gonger var dei nær ved å omkoma. Omsider fekk dei land i sikte. Egede kalla staden «Haabets ø» og takka Gud som hadde berga dei. Ei hytte vart reist av materialar dei hadde med seg. Tida var komen til å frelsa sjelene!

Vonbrotet var stort då det synte seg at nordbuarane var borte. Det einaste han fann, var gamle hustufter, kyrkjruinar og gravhaugar. Og eit framandt folk, kortvaksne menneske med svart hår, kledde i skinn, såkalla eskimooar eller inuittar. Ingen kunna fortelja kva som var hendt med nordbuarane. I dag veit me at det kan ha vore endringar i klima, sjukdom eller fråflytting, kan henda konfliktar med urfolket.

For Egede og familien: ein underleg liv

Det måtte kjennast som å koma

til ein annan klode. Egede og familien hans vart ein minoritet. Alt var framandt...menneska og skikkane, språket og maten, kilma og levemåte. Det var Egede som hadde fått kallet frå Gud. Gjertrud fylgde mannen og hadde ansvaret for born og heim. Oppgåva var formidabel. Ho lærde seg å tilverka skinn, turka gras til vern mot skjørbusk, laga mat av fisk og sjødyr, ho sydde klede og reparerte klede...særleg ektemannen sin samarie (prestedrakt), som han brukte i all slags ver, sommar som vinter. Ved sida av alt dette, tok ho seg av borna åt dei innfødde når dei var sjuke – og ho var i det heile tilgjengeleg under alle tilhøve i livet.

Det gjekk femten år. Kvar dag preika Egede for dei innfødde. På dansk! Ein kan undrast kva dei tenkte om prestemannen i dei svarte kleda. Dei forstod då ikkje kva han sa når han fall på kne og krossa seg...var han magikar eller trollmann? Det gjekk fleire år før Egede fekk ei forståing av det grønlandske språket, endå om han fekk god hjelp av sonen, Paul, som hadde kameratar mellom dei innfødde.

Kontakt med Danmark, epidemi til Grønland

Etter kvart kom det busetjarar til Grønland. Fangstfolk og handelsmenn som henta skinn, spekk og turrfisk. Ein sommar var skipet frå fastlandet fylt opp med straff-fangar, sende dit av

Satsar på nye bibelbutikkar

Tekst: Hans J. Sagrusten / Foto: Tor Tjeransen

Vi kjem til den eine av dei to nye bibelbutikkane nokre veker før opninga. **Ehab Tanas (57)** er sals- og økonomiansvarleg i Bibelselskapet i Egypt. Han fortel at butikken ligg sentralt plassert i den austlege delen av Kairo.

– Det bur 3-4 millionar menneske i dette området. Butikken ligg nær jernbanestasjonen og like ved dei to viktigaste gatene i området. Det er mykje trafikk her. Dessutan er det mange kyrkjer i området; ei av dei koptiske kyrkjene ligg berre hundre meter unna.

Butikken er liten, men dei 29 kvadratmetrane er svært godt utnytta. Langsmed

begge veggene er det hyller frå golv til tak, til biblar og annan kristen litteratur. Inst i lokalet er det ein barnekrok, og på hemsen eit lite kontor til dei to som skal arbeide her.

– Alle naboane veit at det er ein bibelbutikk som skal opnast her. Vi fekk kjøpt lokalet av han som driv smykkebutikken ved sida av. Han er ein venleg og moderat muslim. Kvar morgen kjem han og seier god morgen, og til jul ønskte han oss ei god høgtid – slik vi gratulerer han ved muslimske høgtider, seier Tanas.

– Eldre menneske hugsar framleis med glede det gode forholdet som var mellom

kristne og muslimar før i tida. Dei ønskjer framleis å vera vener, og det er mange muslimar og kristne som faktisk er vener. Dei besøkjer kvarandre og gjev kvarandre gåver i samband med høgtider, bryllaup og liknande.

Då dei to bibelbutikkane vart brende, var det første gongen i historia at noko skjedde med ein av butikkane til Bibelselskapet.

– Vi har aldri hatt problem med naboane til nokon av bibelbutikkane våre, seier Ehab Tanas.

Framhald neste side...

styresmaktene. Mordarar, valdsmenn og lausaktige kvinner som var tvangsgifte etter loddtrekning for å skaffa folk til landet. Kirstine og Petronelle var vortne tenåringer no, eg kan tenkja meg at mor Gjertrud var redd for dei. Ein gong tok kapteinen fem grønlandske born med på tilbaketuren til København. Fire av dei døydde, men ein av dei kom attende, ein gut som då var smitta av koppar. Med han vart heile familiar utrydda. Grønlendarane mangla motstandskraft mot sjukdomar

frå «sivilisasjonen», og folk dødde i hundrevis.

Gjertrud fekk aldri nokon bauta

Misionærparet stelte dei sjuke med stor omsut under epidemien. Men det vart for mykje for Gjertrud. Tre dagar før jul i 1735 dødde ho av utmatting. Med hennar bortgang var Egede si kraft borte. Då sommaren kom, forlet han Grønland med Gjertrud si kiste på båtdekket. Eldstesonen, Paul, vart seinare professor i grønlandskspråk og biskop av Grønland. Kva det vart av Niels, er eg ikkje sikker på. Ei tid var han fangstmann på øya. Om dei to ungjentene teier historia, dei var då berre kvinner som mor si.

Gjertrud Rasch fekk aldri nokon bauta. Men i mitt hjarta skin ho med ein eigen glans – saman med titusenvis av andre, usynlege kvinner.

I august 2013 vart to av bibelbutikkane til Bibelselskapet i Egypt øydelagde og brende. Men Bibelselskapet trappar ikkje ned av den grunn. No er butikkane opna att, med hjelp frå norske gjevarar. I tillegg har dei opna to nye butikkar, slik at talet no er oppe i 16.

– Då dei to bibelbutikkane vart brende, kom mobben frå ein annan del av byen. Etter at skaden var skjedd, kom fleire av naboane og sa at dei var lei seg for det som hadde skjedd, og nokre kom med blad frå biblar som dei hadde plukka opp frå gata.

Den vesle bokhandelen er meir enn ein butikk. Han er eit senter for arbeidet til Bibelselskapet i denne delen av Kairo. Her kan prestar og leiarar frå dei ulike kyrkjene møte kvarandre. Bibelselskapet er den viktigaste møtestaden for kristne frå ulike kyrkjesamfunn.

– Bibelbutikkane er også vår møtestad med folk flest. Hit kan dei koma, som til ein annan butikk, og stille spørsmål om

produkta våre. Dersom dei vil lære meir om kristen tru, kan vi vise dei vidare til ei lokal kyrkje, seier Tanas.

Bibelselskapet sel også mange biblar gjennom dei lokale kyrkjene. Kvart år markerer 700-800 kyrkjer Bibeldagen. Der er Bibelselskapet til stades med eit bokbord.

– Kvart år har vi ein stor stand på bokmessa i Kairo. Om sommaren har vi også eit utsal på den travlaste bensinstasjonen på motorvegen mellom Aleksandria og Kairo. Det er tusenvis av bilar som stoggar der kvar dag.

– I 1997 hadde vi berre tre bokhandlar. No har vi eit nettverk av 16 bokhandlar som dekkjer heile landet, frå Luxor i sør til Aleksandria i nord. Vi kan nå

kvar avkrok i landet med leveransar, fortel Ehab Tanas.

Om prosjektet:

16 bibelbutikkar

Det Norske Bibelselskap er med og støttar dei 16 bibelbutikkane til Det egyptiske bibelselskapet. Dette er dei einaste kristne bokhandlane på gateplan i Egypt. Dei fleste butikkane er avhengige av gåver for å halde fram drifta. På Bibeldagen 2015 er norske gjevarar med og sikrar eit kristent nærvær på gateplan over heile Egypt, der alle som vil, kan få kjøpt biblar og annan kristen litteratur.

Tilbake til Sinai?

Av Lars Hernes

«Du skal herda far din og mor di, så får du leva lenge på landet», svarte konfirmanten då presten spurde han om det fjerde bodordet. Ja, ja. Kan henda treng nokon kvar av oss å friska opp att ordlyden i Guds lovbed frå Sinai berg? Og endå meir innhaldet: Held me på å gløyma at boda er gjevne oss til hjelp for eit rett og godt liv?

I norrøn tid gav kristendommen oss rettsstaten. Dei fyrste orda i den over 1000 år gamle Gulatingslova lyder slik: «Det er opphavet til lovene at me skal bøya oss mot aust og beda til Den Heilage Krist.» På dette grunnlaget vart urett og sjølvtektsgradvis avløyst av rettsavgjørder.

Gud skapte mennesket med etisk medvit. I grunnleggjande livsspørsmål veit me at noko er rett, og at noko er gale. Var det ikkje slik, kunne ikkje menneske leva i organiserte samfunn med kvarandre. Og Gud går eit steg vidare ved å velja seg eit paktsfolk, det gamle Israel. Han openberrar seg med sin vilje og sine lovbed for Moses. Så kjem Jesus. Han forkynte at det er han, ikkje lova, som er frelsesvegen til Gud. Ein gledesbodskap for syndarar, som me alle er. Som Guds son her på jord oppfylte han lova heilt ut, men han avlyste henne ikkje. Lova står ved lag som Guds vilje for det gode og rettelivet. Han lærte oss òg at aller størst er det

doppelte kjærleiksboden: Me skal elska Gud og vår neste like mykje.

I vår «frigjorte» samtid står ikkje ordet «moral» høgt i kurs. Moderne menneske vil gjerne ikkje bli forkynte kva som er dei rette vala i etiske spørsmål. Det avgjer ein sjølv når situasjonen er der. Den russiske diktaren Dostoevskij sa: «Der trua på Gud er borte, er allting tillate.»

I Edens hage var det den forbodne frukta som freista mest. Men ein moderne Adam treng ikkje lenger leggja skulda på Eva. I staden pulveriserer han sitt personlege ansvar på Det Store Vi. Slik kan det som «folk flest» gjer, verta eit lettvinnt alibi for uetiske handlingsval. Mykje tyder på at respekten for Gud er i fritt fall i folket vårt. Då skjønar ein heller ikkje at boda hans skulle vera til vern om både einskildmennesket og fellesskapet mellom menneske. Men når sedene forfell, kjem det uår på folket sjølv, heiter det i den norrøne visdomsboka Kongsspegele.

Nokre av dei klåraste varskuropa mot det etiske forfallet kjem frå folk utanfor kyrkja sine rekkjer. Sterkare enn nokon kristenmoralist åtvarar artisten Ole Paus mot å kasta kristenarven over bord. For ei tid tilbake bad også riksadvokaten om at kyrkja måtte koma meir på banen i kampen for vitale verdiar. Det er nok å ta tak i: respekten for

menneskeverdet, utfordringar i bioetikken, samlivsnormer, skattemoral og svart arbeid, vår private pengebruk, grisk utnytting av naturen. Ikkje så sjeldan saknar eg myndig etisk tale i den kyrkjelege forkynninga. Kan det vera at kyrkja har vorte så redd for moralisme-skuldingar at folk heller ikkje der får god nok rettleiing til å skilja mellom rett og rangt?

Tilbake til Sinai? Det var bispevisitas i ei bygd på Jæren, og biskopen møtte ein skuleklasse. Så spurde han borna om kva som var det viktigaste bodordet. Ein liten pjøkk svarte kvikt: «Du har 'kje lov te någe så' helst!» Jau, det trengst å repetera ei gammal lekse på nytt.

Frosen bekk

*Eg skjønar deg,
du frosne bekk.
Eg har den same lengt
som du - -*

*ein gong
å tina opp,
renna fritt
og nå ein fjord.*

*Magnus Midthjell
I «Lagnad» (1996)*

Gåver til Stille Stunder 2014

Aabrek Arild	Olden	100	Berge Gunnveig	Ålesund	50	Bø Pauline	Innfjorden	50	Ervik A.	Deknepollen	100
Aadland Ole Agnar	Ølen	150	Berge Ivar B.	Stranda	100	Bødal Magnar	Stårheim	100	Espeseth Anders J	Etnedal	50
Aadland Solvor	Årland	100	Berge Magnhild	Stryn	350	Børshiem Hans Arne	Strandebarm	100	Espevoll Inga	Haus	50
Aalbu Jorid	Oppdal	50	Berge Målfrid	Forsand	50	Børve Astrid	Hjellestad	50	Fagerheim Else	Stavanger	350
Aalerud Jens-Kåre	Ski	50	Berge Ola	Stryn	150	Børve Ørjan	Hjellestad	50	Falnes Johannes	Trondheim	100
Aalvik Margit	Etne	50	Bergem Knut	Risør	350	Christensen Signy	Saudasjøen	50	Fareth Bjørn	Voss	100
Aardal Kjell	Bjerkreim	150	Bergøy Sofie	Finnøy	100	Christensen Sønneva	Bremnes	50	Fasmer Sunniva Mikaela	Nesttun	50
Arre Torunn	Morvik	50	Berntsens Gunhild	Kviteseid	250	Christiansen Per	Strusshamn	150	Fausk Reidun	Dimmelsvik	100
Aarsland Sigurd	Sandnes	50	Berstad Jon Ludvig	Auklandshamn	50	Dahle Kristine	Skåla	50	Fauskanger Anna Landro	Mosterhamn	100
Ararthun Reidun Skei	Levanger	50	Bersås Liv	Valldal	100	Dahle Petter	Isfjorden	50	Femsteinevik Bjørg	Hatlestrand	50
Aarvik Liv og Ivar	Cjøvik	50	Bie Bodil	Grimstad	100	Dale Alf Reidar	Oslo	150	Fetveit Gjertine Mo	Straumsgrend	150
Aarøy Per	Hardbakke	50	Birkedal Kjellfrid	Sundebru	50	Dale Drent	Nyborg	250	Fidje Solveig	Kristiansand S	100
Aashamar Ottar	Stranda	150	Birkeland Bergljot	Bergen	150	Dale Ingebjørg	Tinn Austbygd	50	Finnbakk Berit	Rykinn	100
Aasheim Gunnlaug	Valestrandfossen	150	Birkeland Frode	Oslo	50	Dale Knut O.	Odda	350	Finne Anne Marit	Ulvik	150
Abelsen Alfrida M.	Verdal	50	Birkeland Hjørdis	Haukedalen	50	Dalteit Bernt	Voss	100	Finnvik Tomas	Vikedal	100
Afdal Agnar	Voss	50	Birkeland Ingrid	Evje	50	Damsgård Liv	Sandefjord	100	Fisketjøn Solveig M.	Suldalsosen	50
Alfsvåg Leif Steinar	Stord	50	Birkeland Ola	Vikeså	150	Danmarks Judit	Vestre Gausdal	100	Fiskvik Inger-Lise	Tyldalen	150
Algrov Anna	Fjell	150	Bjoroy Rakel	Ågotnes	150	Degvold Eva	Hunndalen	50	Fjellveit Bjarne	Haugesund	50
Alme Anna Marthea	Sogndal	150	Bjovteit Tone Reinskov	Kinsarvik	50	Digernes Barne	Stord	100	Fjæra Reidun	Fjæra	500
Almenningen Ann Britt	Vossestrand	100	Bjørgo Narve	Frekhaug	50	Digernes Olav	Rådal	150	Flaaten Olav	Vinje	100
Alhheim Liv Ingrid	Tjeldstø	50	Bjørkje Marit	Norheimlund	200	Dimmen Bjørg	Ulsteinvik	50	Flatland Bjørg Inger	Hjordal	250
Anda Mary Titland	Os	100	Bjørkum Rannveig	Frekhaug	50	Domben Kjersti	Kolltveit	100	Flesjå Målfrid og Kåre	Ålesund	100
Andersen Anna Ødegård	Tau	100	Bjørlo Olav	Trondheim	50	Dombestein Reidun K.	Davik	50	Fleten Brita	Ulvik	50
Andersen Bjørn	Straume	150	Bjørlykke Jakob	Volda	120	Drageland Øyvind	Nesttun	150	Flokkeveit Lars	Etne	50
Andersen Brita	Voss	50	Bjørnestad Kitty J.	Kristiansand S	100	Drange Elsa M.	Kristiansand S	100	Fludal Signy	Sveio	50
Andersen Inge	Vassenden	150	Bjørnevoll Britt	Myking	100	Dyrkorn Olaug	Norheimlund	150	Flusund Petra M. Paulsen	Fosnavåg	300
Andersen Lisen	Oslo	150	Bjørnstad Karl-Ove	Trondheim	850	Dyrvik Torbjørn	Ulvik	150	Flø Oddlaug	Ulsteinvik	150
Andersen Oddvar Ingemann	Kongshavn	50	Bjørsvik Inger Solheim	Molde	150	Dysthe Olga og Kristian	Bergen	100	Fløtre Kari	Seljord	50
Anderson Ragnhild	Fana	50	Bjørsvik Martha	Vaksdal	150	Dordal Elisabeth	Oslo	50	Folkestad Anne Karin	Nordfjordeid	100
Anderson Robert K.	Hovin i Telemark	150	Blom Solveig	Bergen	150	Edal Olav	Voss	250	Fon Øyvind Smievoll	Skåla	100
Andnes Leif	Bryne	150	Bjørnevoll Britt	Vestre Vinnesvåg	150	Eide Bjørn og Kaia	Raudberg	150	Fornes Eva	Oslo	50
Andreassen Elsa	Barbu	150	Bjørnes Gerda	Skiftun	100	Eide Vigleik	Hafrsfjord	150	Forstrøm Jan	Odda	100
Antonsen Dagny Gilje	Hellesøy	150	Bog Johanne	Bolstad	150	Eidem Reidun Kjerstad	Syklyven	50	Foseide Birger	Fannrem	100
Anvik Else Anne Kathrine	Helgeroa	200	Bolstad Brita	Søredtgrend	150	Eidhammer Solveig	Øvre Vats	150	Fosse Ingunn Reigstad Valestrandfossen	Fosnavåg	50
Areklett Gunnar Morten	Torvastad	50	Bondevik Jarle	Sognsdal	50	Eidnes Karen	Bodø	350	Fosstvedt Dag	Sandane	150
Areklett Ragnar	Mandal	50	Bondevik Stein	Røde	50	Eidnes Ruth	Bodo	150	Fredriksen Fridtjof	Børsa	50
Asheim Ivar	Eiksmarka	50	Bondhus Borgfrid	Orre	50	Eidshaug Odd	Ottersøy	50	Fremmerlid Anne-Lise	Volda	50
Ask Petra	Holmedal	50	Borgen Karen	Nærnes	150	Eidsheim Eldrid N.	Molde	50	Frenestedt Arnhild	Halden	200
Askeland Anders	Rådal	120	Borlag Egil	Brattvåg	100	Eidsnes Arnhild	Matredal	100	Frostad Liv Palma	Vestnes	200
Askeland Asbjørn	Valestrandfossen	150	Bondevik Arve	Gan	50	Eik Aslaug	Rosendal	50	Fuglem Olga Irene	Selbu	100
Askeland Jon	Bergen	150	Bottens Anne Grete W.	Vågland	50	Eikaas Helga W	Arendal	150	Fuglem Olga Irene	Selbu	100
Askjem Hans Olav	Undrumsdal	200	Bovim Aud	Vågåland	50	Eikarol Haldis	Flekke	150	Fuglestad Lillian Åsheim	Vikeså	50
Askvik Anne M.	Idse	850	Braastad Liv	Fåvang	100	Eidehagen Aalaug Utne	Eidsheim Eldrid N.	150	Furnes Bente Holsten	Bygstad	150
Askvik Arnfinn	Randaberg	150	Braastad Karin	Ulvik	50	Eidehagen Utne	Haugesund	100	Furre Berge	Oslo	50
Astad Åse Skjåk	Eidsvåg i Romsdal	350	Bratland Sondre	Edland	150	Eikeland John	Eikeland	100	Furre Bjørn Solheim	Jelsa	50
Auklund Geir Inge	Figgjo	150	Bratland Stein	Å	100	Eikeland Olav	Vikedal	50	Furo Anna	Fosnavåg	100
Ausdal Margit	Mandal	50	Bretthus Borgfrid	Sandnes	100	Eikeland Tora og Dag E.	Stord	100	Førde Marit	Florø	150
Austad Torhild	Bygland	100	Bretthus Herleiv	Eikrem Paul	50	Eiken Paul	Langevåg	50	Førde Dagny	Aksdal	50
Austbø Else	Rong	50	Bretthus Røholt	Nærø	50	Eiken Randi	Mosjøen	50	Gade Mette Kari	Bergen	50
Austefjord Anders	Nesttun	50	Breivik Aslaug Kvilekvad	Jørpeland	100	Eintveit Einar	Skånevik	50	Gard Signe	Talgje	50
Austerheim Klara	Sauda	50	Brekke Oddbjørg	Jørslev	250	Eintveit Harald	Vikedal	150	Garfors Olav	Oslo	250
Austnes Marie Morsund	Haramsøy	150	Brekhus Kjellaug	Evanger	100	Eiterå Mayfrid	Storforshei	150	Gjerde Ingrid	Hemsedal	150
Bakka Lars	Suldalsosen	150	Bru Helga	Strandebarm	50	Ekenes Rolf	Vestskogen	150	Gjerde Berg	Hemsedal	150
Bakke Gerd	Davik	100	Brubakk Erling	Øslo	150	Ekerhovd Olav Bernhard	Oslo	150	Gjørstein Gunnbjørn	Haugesund	50
Bakke Gunnar	Baldersheim	150	Brubakk Ole	Nerlandsøy	100	Ekerhovd Anne Synnøve	Hafrsfjord	200	Gjørstein Gunnbjørn	Haugesund	50
Bakke Kjellaug		50	Brumoen Trine K. Kjus	Lillehammer	150	Elde Oskar	Sandnes	350	Gjørstein Gunnbjørn	Haugesund	50
Bakken Hege	Notodden	100	Brunborg Kari og Åsgeir	Voss	150	Eldevik Anne	Fannrem	100	Gjørstein Gunnbjørn	Haugesund	50
Bakkerud Ragnhild	Drammen	150	Brunvatne Hæge Røholt	Sandefjord	200	Eldhuset Åmund	Bygland	150	Gjørstein Gunnbjørn	Haugesund	50
Ballangrud Solveig	Modalen	50	Brusletten Reidun	Nesbyen	50	Elholm Martin	Rådal	150	Gjørstein Gunnbjørn	Haugesund	50
Beisland Ruth S.	Birkeland	150	Bryggesså Arvid	Eiken	50	Ellensens Kirsten	Kristiansand S	50	Gjørstein Gunnbjørn	Haugesund	50
Bekkevold Ellen	Hemsedal	100	Bryplass Liv	Geilo	150	Ellingsen Reidunn	Nyborg	50	Gjørstein Gunnbjørn	Haugesund	50
Bendiksen Helge	Hjelmeland	50	Bråthen Marit Kyllingstad	Vikeså	100	Endal Jorid Vingen	Bergen	150	Gjørstein Gunnbjørn	Haugesund	50
Bendiksen Kolbjørn	Voss	50	Bråthen Viel	Skotselv	100	Endestad Kristian	Forde	50	Gjørstein Gunnbjørn	Haugesund	50
Benjaminsen Ågot	Ballangen	150	Bråtøymyr Edith	Skåtøy	50	Enerhaug Ragnhild	Harmsøy	150	Gjørstein Gunnbjørn	Haugesund	50
Berdal Myrtle	Oslo	100	Bue Else-Marie	Bryne	150	Enerhaug Ragnhild	Harmsøy	150	Gjørstein Gunnbjørn	Haugesund	50
Berg Ingeborg	Hjelset	150	Buggeland Tord	Lillehammer	150	Engevik Marit og Magne	Stavang	150	Gjørstein Gunnbjørn	Haugesund	50
Bergan Anne-Marie	Kabelvåg	100	Bygstad Liv	Løfallstrand	50	Enstad Nils-Petter	Øystese	50	Gjørstein Gunnbjørn	Haugesund	50
Berge Bjørg	Odda	50	Byremo Tone	Lillesand	100	Erdal Bjarte	Rykene	100	Gjørstein Gunnbjørn	Haugesund	50
Berge Gerhard	Rådal	50	Bø Gunnar	Innfjorden	100	Erdal Cissel Norunn	Rykkjem	100	Gjørstein Gunnbjørn	Haugesund	50
			Bø Marit	Rennesøy	50	Erikstein Einar	Åfjord	100	Gjørstein Gunnbjørn	Haugesund	50

Grimelid Ingeborg R.Kinn	Førde	50	Haugland Einar	Os	100	Horve Leif-H. og Iselin	Sandnes	150	Klakegg Alfild	Sandane	50
Grimstad Arne Eivind	Hamar	150	Haugland Lars Magne	Bjerkreim	150	Hovda Johannes	Fogn	100	Kleppa Jens	Hjelmeland	100
Grimstad Inge	Hareid	100	Haugland Nora	Brekke	50	Hovde John Øyvind	Oslo	150	Kleppe Ingvar	Kleppe	100
Grimstad Inger M.	Søreidgrond	200	Haugland Valgerd Svarstad	Vettre	350	Hovden Arny	Valestrandfossen	50	Kleppe Jorunn Aashild	Fotlandsåvgå	100
Grimstad Karin	Hareid	100	Haugsdal Alf	Varhaug	200	Hovland Bergitte	Fitjar	50	Klette Marit	Rosendal	150
Grimstad Kjell Olav	Hareid	150	Haugsgjerd Magne	Skjold	50	Hovland Per	Fredrikstad	150	Klouman Kari	Oslo	200
Grimstad Svanhild	Alta	150	Haugå Anne Løyland	Bygland	350	Hovland Per Oleiv	Ørsta	50	Klovning Ingrid	Bergen	50
Grutle Linbjørg Oddrun	Flaktevit	50	Haukaas Nils	Tinn Austbygd	100	Hovstad Ellen Karoline	Fitjar	150	Klubben Annemor	Rubbestadneset	100
Grødem Kari Else	Randaberg	100	Haus Håkon	Hundvåg	50	Humberset Petra	Volda	100	Klubben Magne	Fjerdingsby	400
Grønnevik Harald	Skånevik	50	Havro Johan Sigfred	Vang i Valdres	150	Humblebrekke Ragna	Vossestrand	50	Klyve Borgfrid Sellevoll	Voss	50
Grønset Jostein	England	500	Havåg Leiv	Eiklund	700	Hummelvoll Gudmund	Oslo	50	Kløve Dagfinn	Strandebar	250
Grøtta Olaug	Setskog	150	Heggen Norunn	Nordfjordeid	150	Husabø Magnhild	Sogndal	150	Kløve Inger	Voss	100
Guddal Aud Svanhild	Seimsfoss	50	Heggernes Brynhild	Kjerrgarden	100	Huseby Trond E.	Spydeberg	250	Kløve Kristi Marie	Voss	50
Guddal Jorunn	Seimsfoss	50	Heggernes Kari	Mjølkeråen	50	Huseklepp Oddbjørg	Jessheim	350	Knapskog Haldis	Ågotnes	100
Gudmestad Anlaug	Nærø	100	Heggheim Britt Randi	Byrkje	200	Husevåg Astrid Ingrid	Raudesberg	200	Knapstad Kari	Vossestrand	100
Gulbrandsen Lyder	Voss	100	Heinum Oddbjørn	Nordfjordeid	100	Husevåg Kjellfrid	Sandane	50	Knudsen Knut	Bergen	50
Guldahl Einar	Asker	250	Heitmann Ingeborg	Haugesund	150	Høgset Orlaug	Førde	100	Knudsens Ragnhild Rosendahl	Bergen	50
Guldrandsen Gunn Berit	Laksevåg	150	Helle Einar	Eidsvåg i Romsdal	300	Hoidal Håkon	Gressvik	150	Kolttveit Ingrid	Voss	150
Gullberg Kirsten	Stord	100	Helgeland Anne-Sofie	Kvernaland	350	Høstmark Gunn Antonsen	Loddefjord	50	Kolttveit Klara	Kolttveit	50
Gullbrå Ingunn L.	Eidslandet	100	Helgø Anne-Marie	Stavanger	50	Høyland Ellen Elisabeth	Borre	100	Kolnes Kolbein	Trengereid	50
Gunnarshaug Kari	Haugesund	50	Helland Asgerd	Stord	100	Hårklaust Øystein	Valestrandfossen	350	Kolskår Nils	Granvin	100
Gustad Anders	Ekne	100	Helland Mette	Stavanger	100	Håvik Odd	Sogndal	100	Kolstad Johanna	Stavanger	200
Haaland Harald H.	Varhaug	50	Helland Nils Johannes	Stord	150	Håvorsen Gudrun Haugen	Hornes	150	Kolås Astrid	Sletta	50
Haaland Magnar	Skulestadmo	100	Helle Målfred	Sagvåg	250	Ihle Sigmund	Øyer	50	Kolås Ole	Sletta	50
Haarr Geir Palle	Vigrestad	100	Helle Ruth	Øystese	150	Ildjarnstad Kristine	Lomen	150	Kongsvik Olav S.	Tromsø	150
Haaverstad Margrethe	Stadsbygd	50	Hellebust Willy	Lofthus	300	Immersten Magne	Hauge i Dalane	200	Koppen Jostein	Sæbø	50
Hafredal Bertha E.	Stathele	50	Helleve Kristi	Voss	150	Ingebrigtsen Gunnar	Sagvåg	150	Kopperud Tore	Oslo	50
Haga Kåre	Sandvæ	150	Helleve Per	Voss	100	Ingul Gunnar	Stjørdal	50	Korsvoll Ragnhild-Lise	Bygstad	50
Hage Aashild	Naustdal	100	Hellevik Signe	Vestnes	50	Iversen Petra	Harstad	50	Kringeland Knut Ottar	Aksdal	50
Hageberg Aasta	Stord	50	Hellås Marie	Sandvoll	50	Ivdel Margot	Ølen	250	Kristiansen Astrid H.	Flore	150
Hagen Ragnhild	Ål	150	Helsen Sigrunn	Tingvoll	150	Jacobsen Dagbjørg Øistad	Follebu	100	Kristoffersen Astrid Schanche	Sandnes	50
Hagland Haldis	Oslo	150	Henden Gunnlaug	Voss	100	Jacobsen Karin Vere	Farsund	100	Kronhaug Kristi Irene	Bergen	100
Halse Agnar	Bergen	350	Hernes Berit	Tysse	100	Jacobsen Klara Johanne	Auklandshamn	100	Krunenes Hans S.	Stavanger	50
Halse Per	Ørsta	150	Hernes Geirtrud	Evanger	50	Jakobsen Ester	Stavanger	300	Krakevik Olaug	Jondal	150
Hammer Gerd	Kysnesstrand	150	Hernes Jorun og Ivar	Evanger	150	Jakobsen K. & H.	Flekkefjord	50	Kvalsund Bent	Isfjorden	350
Hamre Anna	Granvin	50	Hernes Knut Helge	Voss	150	Johansen Astrid H.	Kongsberg	350	Kvalsund Ingrid	Nerlandsøy	100
Hamre Ingeborg	Lomen	50	Hernes Lars	Os	150	Johndal Tormod	Sira	250	Kvalvågnes Anlaug	Fonnes	350
Hamre Olav	Vestnes	150	Hesjedal Hjørdis	Årland	50	Jensen Astrid Svensnes	Odda	50	Kvam Karen	Rennebu	100
Handeland Bjørg	Eiken	50	Heskestad Eli	Kleppe	50	Jensen Ingunn	Oppdal	250	Kvame Kari	Hjelmeland	100
Handeland Kirsti	Skare	150	Hesseberg Annie	Ålesund	100	Joanesarson Snialvur	Voss	350	Kvamme Ingebjørg	Vossestrand	150
Handeland Steinar	Hovsnerad	50	Hestad Birgit	Øystese	150	Johansen Ivar A.	Snåsa	150	Kvarens Reidun	Kristiansand S	50
Hanevik Olga	Ask	100	Hettlesæter Bjarne	Valevåg	250	Johnsen Ester	Skudeneshavn	100	Kvarme Synneva	Voss	50
Hanken Inger Johanne	Ålesund	150	Hide Margit	Gjerdsvika	50	Johnsen Inger Næverlid	Svarstad	100	Kverneland Herborg	Kverneland	250
Hannisdal Alv	Valestrandfossen	50	Hidle Kåre	Sandnes	150	Johnsen Oddny	Bergen	100	Kvinen Gunhild Gerd	Tjørhom	50
Hannisdal Olav	Lindås	50	Himle Lars O.	Voss	50	Johnsen Ragnhild	Stord	50	Kvinnnesland Åsa	Kleppe	100
Hansen Åsbjørn Nes	Treungen	100	Hirth Tove og Sjur	Oslo	50	Jonsson Terje	Molde	150	Kvitastein Sigrun	Øystese	100
Hansen Inger Haugeid	Voss	150	Hjartåker Halldis	Kopervik	50	Jordal Haldor	Eikangervåg	100	Kvåle Signe Elisabeth	Hedalen	300
Hansen Johanne Lotte	Stavanger	100	Hjertnes Frode	Bergen	350	Jordal Siri	Hjellestad	50	Kvamme Kar	Hornnes	50
Hansen Margit	Sortland	100	Hodne Torunn	Kleppe	100	Jordebrekkt Marta	Moi	50	Kyrkjebladet For Ulvik	Ulvik	50
Hansen Marta	Stavanger	50	Hoel Gudny	Straumsrend	150	Jørgensen Torfinn	Voss	50	Kyrkjeide Gerd	Nesbru	150
Hansen Torvald	Bremnes	50	Hoff Kjell Peder	Rælingen	150	Kalland Bjørg	Naustdal	50	Kyte Gunnar	Voss	150
Haraldseide Jorunn	Varhaug	100	Hognaland Olaug	Bokn	100	Kalnes Olav	Kristiansand S	200	Kyte Ingjerd	Voss	100
Hareide Johs. G.	Hareid	150	Hole Grete Oline	Bergen	100	Kalvatin Harald P.	Austefjorden	100	Kårevik Åsta	Stord	350
Harkestad Brit Sevheim	Herøyssundet	200	Holen Erling	Molde	100	Karlsetn Einar	Bergen	50	Lande Gunnar E.	Grendi	100
Hartberg Marit og Øyvind	Trondheim	50	Holen Gunnar	Rysstad	200	Karlsetn Hildur	Nuvsvåg	50	Landro Gerd	Voss	100
Hatlevik Harald	Nesttun	150	Holme Jorund Asle	Karland	100	Karlstrøm Astrid	Langfjordbotn	50	Langhaug Olly H.	Voss	150
Hatteland Lidvor	Nærø	150	Holmfjord Arne	Holmfjord	150	Kaslegard Leif	Torpø	50	Langeland Grethe	Skien	150
Hauan Ellen Mari	Sandefjord	50	Holsbovåg Kåre Magne	Kleive	150	Katla Knut	Sola	50	Langeland Oddny	Førde	150
Haug Asbjørn	Eidsvoll	150	Holsten Brita	Voss	150	Kattem Rønnaug	Flatdal	150	Larsen Berit Kolfaath	Oslo	50
Hauge Agnes	Jondal	100	Holt Aud Lima	Stokke	150	Kavli Astrid	Oslo	50	Larsen Ann Karin	Fjell	200
Hauge Atla Lund	Oslo	100	Holtebekk Trygve	Arendal	150	Kidøy Toril	Bønes	50	Larsen Berit Kolfaath	Oсло	50
Hauge Gunnar	Skodje	100	Holtermann Cort	Utåker	50	Kildal Ellen	Drammen	50	Larsen Berit Kolfaath	Sveio	100
Hauge Åse og Kåre	Oslo	50	Holtet Hallvard	Øslo	100	Kile Bjarne	Folkestad	100	Larsen Olav A.	Bryne	150
Haugen Britt	Bygland	150	Holth Gunnar	Elnesvågen	50	Kirkbo Ranveig Tveit	Forde	100	Larsen Per Audun	Lauritzen Kristin	150
Haugen Hilda	Dale i Sunnfjord	50	Holvik Tordis	Ålesund	250	Kjelby Arne I.	Brekke	150	Larsen Sigfrid Midbøe	Flekkefjord	150
Haugen Ola	Lundamo	50	Hope Johannes A.	Fonnes	100	Kjelby Halldis	Utn	50	Larson Annbjørg G.	Vikeså	350
Haugetun Ingrid	Rong	50	Hope Jon	Haugsvær	50	Kjetland Sven	Røyksund	150	Larssen Johanna Bu	Stavanger	50
Hauggrav Tone	Edland	150	Hope Magnhild	Uggdal	50	Kjekvi Karl Martin	Kristiansand S	50	Laugaland Jostein	Sandnes	150
Haugland Aud Isaksen	Uskedalen	150	Hopperstad Ragnhild	Vik i Sogn	150	Kjos Solveig Austnes	Hamar	100	Lauritzen Kristin	Børsa	250

B

NORGE

P.P.

Underfulle lovnader

Held vi Guds bod,
elskar vi Gud og nesten vår.
Gudstru forpliktar.
Vår Gud er god.
Alle dagar han med oss går.
Aldri han sviktar.

(Fyrste Joh. brev 5.3 og Matt. 28.20)
Einar Helle 2014.

RETURADRESSE:
Stille Stunder
ved Rolf-Atle Rolfsnes,
Bakken 2, 5419 Fitjar.

Til lysmeisteren

Av Magne Myhra

Du som kveikte desse logar
i di rømd og i min draum,
du som mengde urodropar
i alt blod og sevjestraum

du som slo opp dette mørker
ut mot ytste tinderad,
du som sviv i tankedjupna
til det siste soleglad.

du som bygde tusenåra
av det fyrste morgongry,
du som er og støtt skal vera
uforandreleg og ny

ta min tanke om ein tanke
som eg aldri får gje ord
og gjev draumen til ein annan
når du stryk ut mine spor.

100 år 2003

Trykksaker

Brosyrer - Bøker - Blad - Aviser
forretningstrykksaker- brevpapir,
konvoluttar m.m.

- Me hjelper dykk med utforming.

prøv oss

101 år
1902 – 2003
Sunnhordland
Tel. 53 45 00 00

**NYNORSK
ANTIKVARIAT**
www.nynorskantikvariat.no

Nynorsk Antikvariat AS
Hulgata 11
4900 Tvedstrand
Telefon 37 16 66 66
E-post: tinging@nynorskantikvariat.no

Antikvariatsbokhandlar
Arne-Ivar Kjerland
E-post: Arne-Ivar.Kjerland@
nynorskantikvariat.no
Mobil: 928 29 098